

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Essenwandeling te Bolnes 2.5 km

Gepubliceerd 11 maart 2021

Foto Es met bloemkoolgallen

Wie had dat gedacht van zo'n Gewone es..

Een es is met ca. 2000 bomen een van de meest voorkomende bomen in Ridderkerk. Alleen van de esdoorns zijn er meer aangeplant, ongeveer 2500. De Gewone Es heet in het Latijn 'Fraxinus Excelsior'. Ze is goed herkenbaar aan de zwarte knop op het eind van de tak. Een es is een algemeen voorkomende inheemse boom. Maar typ de naam Excelsior in en binnen 0.75 seconden heb je 65 miljoen hits. Menige (sport of muziek) vereniging is getooid met de naam 'Excelsior'. Het woord Excelsior betekent in het Latijn 'steeds hoger'.

Een es staat symbool voor een niet te stuiten levenskracht en onsterfelijkheid. Volgens de Germaanse mythologie verbond de Wereldes, genaamd 'Yggdrasill', die hoog boven het oerbos uittorende de hemel (de goden) met de aarde (de mensenwereld). Het is niet verwonderlijk dat men dacht dat zo'n belangrijke boom ook geneeskrachtige eigenschappen zou kunnen bezitten. Zo kwam

men er op om essenbladeren op wonden te leggen om de genezing te bevorderen. Ze zijn ook als kompres te gebruiken bij gewrichtspijnen en zweren. Inwendig worden de bladeren of extracten ervan gebruikt als laxeermiddel en tegen lintwormen.

De es kent vele deugden. Op vruchtbare bodem groeit ze snel tot 25 - 40 meter hoogte. Het is een veel aangeplante boom en een belangrijke houtleverancier. Het buigzame taaie hout vindt een toepassing in de bouw en de meubelmakerij. Om de verende eigenschappen wordt het hout gebruikt voor stelen van gereedschappen, honkbalknuppels en leggers van gymtoestellen (zoals een brug). De es is de enige inheemse boom met een samengesteld blad. Het blad bestaat uit een bladsteel met daaraan een oneven aantal blaadjes die in de herfst in zijn geheel in een keer afvallen. In de winter is ze herkenbaar aan een opvallende zwarte knop aan het eind van de takken. Hieruit verlegt de tak zich in het voorjaar. Aan de tak is af te lezen hoe snel deze is gegroeid. Tussen twee groeijaren zit een ringvormig litteken. Hoe meer licht de bladeren van de tak ontvingen des te groter is de afstand tussen twee littekens. Dat kan jaarlijks sterk verschillen.

Wie naar boven kijkt ziet soms dat er ook rare bruine propperige vergroeiingen aan de takken hangen. Dit is een bloemkoolgal, het werk van een galmijt. De galmijt injecteert een knop en zet die aan tot een vergroeiing waarin een jonge galmijt beschut op kan groeien. Er is nog een bijzonderheid te melden. Een essenboom kan van geslacht kan wisselen. Bijna altijd zijn er wel essenbomen te zien waaraan vruchten (een bosje zaden) hangen. Dat zijn de vrouwelijke bomen. Dus zijn er ook bomen van het mannelijk geslacht. Omdat stuifmeel verspreiden minder energie kost dan bloeien en zaad aan maken groeien de mannelijke bomen sneller, wat weer belangrijk is voor een boom die vaak voor de houtproductie wordt aangeplant. Maar wat bleek? Sommige bomen veranderden opeens van geslacht. Mannelijke bomen droegen opeens vruchten en vrouwelijke bomen werden opeens mannelijk. Ook bleken er essenbomen te zijn die man en vrouw zijn in een boom verenigen! De essen komen deze dagen in bloei.

Route: Start Rijnsingel/Dintelstraat, Benederijweg rechts, al snel rechtsaf door de Donkse Velden naar de Kievitsweg, rechtsaf Kievitsweg volgen tot bij Gouwestraat hier rechtsaf, Leklaan rechtsaf, linksaf bij Botlekstraat voetpad door Plantsoen Rijnsingel, bij Noordstraat rechts, bij Rijnsingel links: afstand 2.5 km.

aartvandrags@natuurvereniging-ijsselmonde.nl

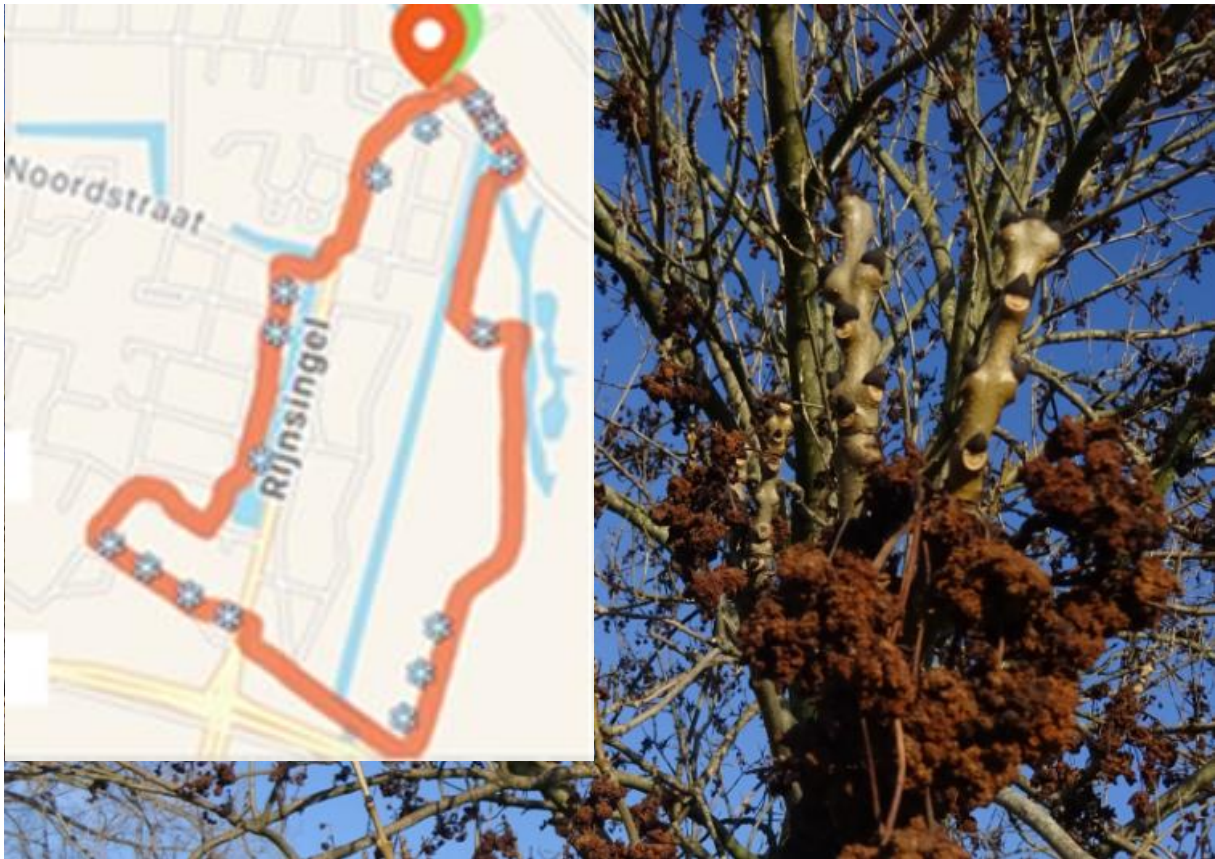

Foto Es met bloemkoolgallen

langsesseninbolnesgpx.gpx

GPX van deze route ook opgeslagen in Combinatie 2021:

```
<gpx xmlns="http://www.topografix.com/GPX/1/1"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="http://www.topografix.com/GPX/1/1
http://www.topografix.com/GPX/1/1/gpx.xsd" version="1.1"
creator="maps.ie"><metadata><name>Langs essen in Bolnes</name><desc>natuurvereniging
ijssemonde</desc><time>2021-03-22
06:39:36</time></metadata><trk><name></name><desc>stroke=#2593d9
fill=#2593d9
stroke-opacity=1
stroke-width=3</desc><trkseg><trkpt lat="51.89334" lon="4.584689"><ele>-1</ele></trkpt><trkpt
lat="51.893342" lon="4.584687"><ele>-0.14</ele></trkpt><trkpt lat="51.893614"
lon="4.5853"><ele>-0.49</ele></trkpt><trkpt lat="51.893596" lon="4.585379"><ele>-
0.12</ele></trkpt><trkpt lat="51.893596" lon="4.585379"><ele>-0.12</ele></trkpt><trkpt
lat="51.89358" lon="4.58545"><ele>0.25</ele></trkpt><trkpt lat="51.892878"
lon="4.586272"><ele>0.51</ele></trkpt><trkpt lat="51.892878"
lon="4.586272"><ele>0.51</ele></trkpt><trkpt lat="51.892629"
```


lon="4.586563"><ele>0.78</ele></trkpt><trkpt lat="51.89261"
lon="4.586528"><ele>0.73</ele></trkpt><trkpt lat="51.89261"
lon="4.586528"><ele>0.73</ele></trkpt><trkpt lat="51.892534"
lon="4.586393"><ele>0.68</ele></trkpt><trkpt lat="51.892485"
lon="4.586262"><ele>0.6</ele></trkpt><trkpt lat="51.892412"
lon="4.586057"><ele>0.52</ele></trkpt><trkpt lat="51.892362"
lon="4.585996"><ele>0.5</ele></trkpt><trkpt lat="51.892362"
lon="4.585996"><ele>0.5</ele></trkpt><trkpt lat="51.892333"
lon="4.585961"><ele>0.48</ele></trkpt><trkpt lat="51.891768" lon="4.585726"><ele>-
0.09</ele></trkpt><trkpt lat="51.891768" lon="4.585726"><ele>-0.09</ele></trkpt><trkpt
lat="51.890762" lon="4.585306"><ele>-0.63</ele></trkpt><trkpt lat="51.890762"
lon="4.585306"><ele>-0.63</ele></trkpt><trkpt lat="51.890771" lon="4.58531"><ele>-
0.66</ele></trkpt><trkpt lat="51.890733" lon="4.585447"><ele>-1.16</ele></trkpt><trkpt
lat="51.890575" lon="4.585657"><ele>-1.18</ele></trkpt><trkpt lat="51.890536"
lon="4.585748"><ele>-1.22</ele></trkpt><trkpt lat="51.890514" lon="4.585856"><ele>-
1.26</ele></trkpt><trkpt lat="51.890523" lon="4.585987"><ele>-1.33</ele></trkpt><trkpt
lat="51.890558" lon="4.586131"><ele>-1.36</ele></trkpt><trkpt lat="51.890589"
lon="4.586552"><ele>-1.51</ele></trkpt><trkpt lat="51.890589" lon="4.586552"><ele>-
1.51</ele></trkpt><trkpt lat="51.890591" lon="4.586572"><ele>-1.67</ele></trkpt><trkpt
lat="51.890527" lon="4.586571"><ele>-1.72</ele></trkpt><trkpt lat="51.890173"
lon="4.586429"><ele>-1.78</ele></trkpt><trkpt lat="51.889944" lon="4.586412"><ele>-
1.69</ele></trkpt><trkpt lat="51.88865" lon="4.586424"><ele>-1.21</ele></trkpt><trkpt
lat="51.888197" lon="4.586418"><ele>-1.42</ele></trkpt><trkpt lat="51.888105"
lon="4.586393"><ele>-1.4</ele></trkpt><trkpt lat="51.887875" lon="4.586172"><ele>-
1.4</ele></trkpt><trkpt lat="51.887804" lon="4.586063"><ele>-1.42</ele></trkpt><trkpt
lat="51.887676" lon="4.585775"><ele>-1.48</ele></trkpt><trkpt lat="51.887522"
lon="4.585515"><ele>-1.52</ele></trkpt><trkpt lat="51.887446" lon="4.585422"><ele>-
1.59</ele></trkpt><trkpt lat="51.887446" lon="4.585415"><ele>-1.42</ele></trkpt><trkpt
lat="51.887446" lon="4.585415"><ele>-1.42</ele></trkpt><trkpt lat="51.887446"
lon="4.585422"><ele>-1.59</ele></trkpt><trkpt lat="51.885673" lon="4.584601"><ele>-
1.03</ele></trkpt><trkpt lat="51.885637" lon="4.584563"><ele>-1.07</ele></trkpt><trkpt
lat="51.885618" lon="4.584482"><ele>-1.27</ele></trkpt><trkpt lat="51.885603"
lon="4.584469"><ele>-1.4</ele></trkpt><trkpt lat="51.885603" lon="4.584469"><ele>-
1.4</ele></trkpt><trkpt lat="51.885512" lon="4.584386"><ele>-1.53</ele></trkpt><trkpt
lat="51.886521" lon="4.58208"><ele>0.36</ele></trkpt><trkpt lat="51.886521"
lon="4.58208"><ele>0.36</ele></trkpt><trkpt lat="51.886532"
lon="4.582072"><ele>0.41</ele></trkpt><trkpt lat="51.886548"
lon="4.581972"><ele>0.42</ele></trkpt><trkpt lat="51.886846"
lon="4.581291"><ele>1.23</ele></trkpt><trkpt lat="51.886846"
lon="4.581291"><ele>1.23</ele></trkpt><trkpt lat="51.887052"
lon="4.581371"><ele>1.32</ele></trkpt><trkpt lat="51.887184"
lon="4.581298"><ele>1.36</ele></trkpt><trkpt lat="51.887485"
lon="4.581439"><ele>1.35</ele></trkpt><trkpt lat="51.887557"
lon="4.58173"><ele>1.47</ele></trkpt><trkpt lat="51.887597"
lon="4.581749"><ele>1.44</ele></trkpt><trkpt lat="51.887604"

lon="4.581707"><ele>1.22</ele></trkpt><trkpt lat="51.887604"
lon="4.581707"><ele>1.22</ele></trkpt><trkpt lat="51.887658"
lon="4.581392"><ele>0.99</ele></trkpt><trkpt lat="51.887671"
lon="4.581302"><ele>0.88</ele></trkpt><trkpt lat="51.887687"
lon="4.581309"><ele>0.71</ele></trkpt><trkpt lat="51.887687"
lon="4.581309"><ele>0.71</ele></trkpt><trkpt lat="51.887191"
lon="4.581118"><ele>1.6</ele></trkpt><trkpt lat="51.887202"
lon="4.581037"><ele>0.78</ele></trkpt><trkpt lat="51.887202"
lon="4.581037"><ele>0.78</ele></trkpt><trkpt lat="51.887326" lon="4.580121"><ele>-
0.05</ele></trkpt><trkpt lat="51.888029" lon="4.578552"><ele>-1.32</ele></trkpt><trkpt
lat="51.888155" lon="4.57822"><ele>-1.18</ele></trkpt><trkpt lat="51.888167"
lon="4.578234"><ele>-1.02</ele></trkpt><trkpt lat="51.888167" lon="4.578234"><ele>-
1.02</ele></trkpt><trkpt lat="51.888766" lon="4.578949"><ele>-0.85</ele></trkpt><trkpt
lat="51.888758" lon="4.578969"><ele>-0.84</ele></trkpt><trkpt lat="51.888758"
lon="4.578969"><ele>-0.84</ele></trkpt><trkpt lat="51.8884" lon="4.5798"><ele>-
0.83</ele></trkpt><trkpt lat="51.8883" lon="4.5801"><ele>-0.85</ele></trkpt><trkpt
lat="51.888227" lon="4.58055"><ele>-0.62</ele></trkpt><trkpt lat="51.88824"
lon="4.58055"><ele>-0.81</ele></trkpt><trkpt lat="51.88824" lon="4.58055"><ele>-
0.81</ele></trkpt><trkpt lat="51.888754" lon="4.580767"><ele>-1</ele></trkpt><trkpt
lat="51.888885" lon="4.581213"><ele>-0.55</ele></trkpt><trkpt lat="51.889993"
lon="4.581671"><ele>-0.41</ele></trkpt><trkpt lat="51.889993" lon="4.581671"><ele>-
0.41</ele></trkpt><trkpt lat="51.890029" lon="4.581686"><ele>-0.55</ele></trkpt><trkpt
lat="51.890041" lon="4.581617"><ele>-0.65</ele></trkpt><trkpt lat="51.890796"
lon="4.581926"><ele>-0.03</ele></trkpt><trkpt lat="51.891464"
lon="4.58193"><ele>0.03</ele></trkpt><trkpt lat="51.891464"
lon="4.58193"><ele>0.03</ele></trkpt><trkpt lat="51.891471"
lon="4.58193"><ele>0.09</ele></trkpt><trkpt lat="51.891315"
lon="4.582936"><ele>0.72</ele></trkpt><trkpt lat="51.891293"
lon="4.583025"><ele>0.78</ele></trkpt><trkpt lat="51.891305"
lon="4.58303"><ele>0.58</ele></trkpt><trkpt lat="51.891305"
lon="4.58303"><ele>0.58</ele></trkpt><trkpt lat="51.891618"
lon="4.583178"><ele>0.38</ele></trkpt><trkpt lat="51.892535"
lon="4.583569"><ele>0.37</ele></trkpt><trkpt lat="51.892847"
lon="4.58373"><ele>0.24</ele></trkpt><trkpt lat="51.89296"
lon="4.583852"><ele>0.2</ele></trkpt><trkpt lat="51.893311" lon="4.584615"><ele>-
0.14</ele></trkpt></trkseg></trk></gpx>

